

Државната комисија за жалби по јавни набавки во состав: Маја Малахова – претседател, м-р Мишо Василевски – заменик претседател, Елита Шуки – член и Томо Томовски – член, врз основа на член 200 од Законот за јавните набавки, одлучувајќи по жалбата на жалителот „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје, наш број 09-581/1 од 14.09.2018 година, изјавена против тендерската документација изготвена по Огласот за барање за прибирање на понуди бр.46/2018 за набавка на услуги - осигурување на возила на договорниот орган Државен универзитет „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ Штип, врз основа на член 220 став (1) алинеја 6 и став (3) и (4) и член 228 став (2) и (7) од Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.27/2015, бр.78/2015, бр.192/2015, бр.27/2016, бр.120/2016, бр.165/2017 и бр.83/2018), на 48^{-та} Седница одржана на ден 03.10.2018 година го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

1. Жалбата на жалителот „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје изјавена против тендерската документација изготвена по Огласот за барање за прибирање на понуди бр.46/2018 за набавка на услуги - осигурување на возила на договорниот орган Државен универзитет „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ Штип, **СЕ УВАЖУВА.**

2. СЕ ПОНИШТУВА тендерската документација и постапката по Огласот за барање за прибирање на понуди бр.46/2018 за набавка на услуги - осигурување на возила на договорниот орган Државен универзитет „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ Штип.

3. Се задолжува договорниот орган да му ги надомести трошоците на жалителот, во износ од 250,00 денари на име административна такса и износ од 6.150,00 денари на име надомест за водење на жалбена постапка, **во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.**

4. Договорниот орган е должен да постапи по решението на Државната комисија, во спротивно ќе се смета дека не е спроведена постапката за доделување на договор за јавна набавка согласно со Законот за јавните набавки.

5. Решението на Државната комисија за жалби по јавни набавки **е конечно.**

Образложение

Економскиот оператор „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје изјавил жалба против тендерската документација изготвена по Огласот за барање за прибирање на понуди бр. 46/2018 за набавка на услуги - осигурување на возила на договорниот орган Државен универзитет „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ Штип, бидејќи смета дека договорниот орган сторил повреда на член 210 став 1 алинеја 3 од Законот за јавните набавки и предлага жалбата да се уважи и да се поништи тендерската документација.

Во одговорот на жалбата бр.0507-499/1-22 од 20.09.2018 година, договорниот орган наведува дека жалбата е неоснована и предлага истата да се одбие.

Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на жалбената постапка ги изведе писмените докази и тоа: жалбата, одговорот на жалбата, одлуката за јавна набавка, тендерската документација, записникот од отворањето на понудите, како и останатата документација приложена во предметот, при што врз основа на член 220 став (1) алинеја 6 од Законот за јавните набавки најде:

Жалбата е дозволена, навремена и изјавена од овластен подносител.

Жалбата е основана.

Од увидот во доставените списи на предметот и испитувајќи ги жалбените наводи, Државната комисија за жалби по јавни набавки ја утврди следната фактичка состојба:

Договорниот орган започнал постапка за јавна набавка преку Огласот за барање за прибирање на понуди бр.46/2018 за набавка на услуги - осигурување на возила, за што претходно донел Одлука за јавна набавка бр.0507-488/1 од 11.05.2018 година. Постапката била објавена на ЕСЈН, не била делива, а како критериум за избор предвидел дека ќе се користи најниска цена, постапката ќе се спроведе во електронска форма и ќе заврши со спроведување на електронска аукција. Од понудувачите било побарано да достават Изјава за независна понуда, Изјава за сериозност и Гаранција за квалитетно извршување на договорот - 5.00 %.

До крајниот рок за поднесување на понудите 13.09.2018 година до 10:30 часот, пристигнале вкупно 4 (четири) понуди, и тоа: „ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИСА“ АД Скопје, „НОВА ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје, „УНИКА“ АД Скопје и „ВИЕНА ИНШУРЕНС ГРУП“ АД Скопје за што бил составен Записник од отворањето на понудите бр.0507-499/1-17 од 13.09.2018 година.

Незадоволен од тендерската документација, жалба до Државната комисија за жалби по јавни набавки поднесе економскиот оператор „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје.

Постапувајќи по жалбата и жалбените наводи, Државната комисија го утврди следното:

Жалителот во жалбата наведува дека останал незадоволен од тендерската документација изготвена од страна на договорниот орган и истакнува дека на 31.08.2018 година објавен бил Оглас бр.46/2018 за барање за прибирање на понуди за набавка на услуги за осигурување на возила на потребите на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Во законски определениот рок од три дена од отворање на понудите, врз основа на член 212, 214, 216 став (2) алинеја 3 од Законот за јавните набавки, жалителот наведува дека изјавил жалба во однос на дејствијата или пропуштањата за преземање дејствија поврзани со тендерската документација, со кои се сторени битни повреди на законот во постапките за доделување на договор за јавна набавка и повреда на материјалното право. Жалителот укажува дека електронски ја подигнал тендерската документација по Огласот бр.46/2018 и смета дека договорниот орган при изготвување на тендерската документација сторил битна повреда на одредбите за постапката за доделување на договор за јавна набавка, спротивно на одредбата од член 210 став (1) алинеја 3 од Законот за јавните набавки, бидејќи тендерската документација во постапката за доделување на договор за јавна набавка не е во согласност со Законот за јавните набавки и доведува до дискриминација на економските оператори и ограничување на пазарната конкуренција. Договорниот орган во тендерската документација поставил критериуми за утврдување на способност на понудувачите, од кои во делот 8.3. економска и финансиска состојба (стр.5/30), поставил критериум со кој економскиот оператор треба да се квалификува како способен за извршување на предметниот договор за јавна набавка од аспект на неговата економска и финансиска состојба, да исполнува минимален услов, да има остварено позитивен финансиски резултат за последните три пресметковни години поединечно (2015, 2016 и 2017 година). Наведениот критериум, дефиниран како минимален услов жалителот смета дека бил несразмерен, непропорционален и не бил директно поврзан со предметот на јавна набавка, предвид што е во

спротивност со член 144 став (2) од Законот за јавните набавки, кој гласи: „(2) Договорниот орган не смее да бара исполнување на одредени критериуми за утврдување на способност на економските оператори кои се непропорционални и кои не се директно поврзани со предметот на договорот за јавна набавка“. Имено, жалителот смета дека поставениот услов бил сосема неповрзан со предметот на јавната набавка, недоследен, неоснован и крајно непропорционален. Со вака утврдени критериуми во тендерската документација, сторени биле битни повреди на Законот за јавните набавки, односно било прекршено едно од основните начела на постапката за јавните набавки со кое се обезбедува конкуренција, еднаков третман и недискриминација меѓу економските оператори. Со ваквите дејствија, договорниот орган во целост сторил повреда на член 2 од Законот за јавните набавки: „Член 2 - Со овој закон особено се обезбедува: - конкуренција меѓу економските оператори, - еднаков третман и недискриминација на економските оператори, - транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки и - рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување договори за јавна набавка.“. Договорниот орган ги ставил во неконкурентна положба потенцијалните понудувачи, ги довел во нееднаков третман и ги дискриминирал понудувачите кои не го исполнуваат условот од тендерската документација. Со поставување на наведениот несразмерен услов кој не кореспондира со предметот на набавката, договорниот орган постапил и спротивно на член 32 од Законот за јавните набавки, односно истиот не ги испочитувал правилата за изработка на тендерската документација предвидени во овој член, бидејќи истиот е спротивен на основните начела предвидени во член 2 од Законот за јавните набавки. Жалителот дополнително истакнува дека за истиот предмет на јавна набавка - осигурување на возила, во претходната 2017 година бил квалификуван како способен понудувач и склучил договор за јавна набавка за осигурување во 2017 година, кога во тендерската документација воопшто не постоел наведениот елиминаторни услов. Во 2017 година, договорниот орган со Одлука бр.0507-806/1-37 од 05.10.2017 година го избрал како најповолен понудувач „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје, за што бил склучен и реализиран договор за набавка на осигурување на возила склучен на 13.10.2017 година. При учество во постапката, жалителот немал позитивен финансиски резултат во последните три години поединечно пред 2017 година, а сепак бил квалификуван и избран за најповолен понудувач, за што склучил договорот на 13.10.2017 година и бил соодветен осигурувач на возилата на договорниот орган по договорот од 2017 година. Во тендерската документација од 2017 година, договорниот орган воопшто и немал поставено ваков критериум за економска и финансиска состојба. Неспорно произлегува дека спорниот услов бил неповрзан со предметот на јавна набавка, нереален и непропорционален, бидејќи договорот

за јавна набавка од претходната година е во целост почитуван, исполнет и од истиот не бил произлезен ниту еден спор. Оттука, јасна била интенцијата на договорниот орган да преку поставување на ваков дискриминаторски критериум, овозможи учество и избор на друг фаворизиран економски оператор. И покрај горенаведените противзаконски поставени критериуми, жалителот посочува и на уште една неправилност во тендерската документација, каде во делот Инструкции за понудувачите, во точка 1.1. било предвидено дека договорниот орган ќе користи надворешно стручно лице Осигурително брокерско друштво АМ Брокер АД Скопје и за неговиот ангажман бил предвиден надоместок од 20% брокеража од премијата за осигурување, додека обврската за исплата на таквиот надоместок е на товар на избраниот економски оператор (друштвото за осигурување). Посочува дека посредникот брокер во ваква постапка немал никаква улога во посредување во осигурување во поглед на договарање на осигурително покритие и надомест на штети. Предметот на јавната набавка претставува осигурување по класа 10 - Осигурување од автомобилска одговорност, кое е со законски регулирана Тарифа на премии за осигурување и која не смее со договарање да биде изменета или прекршена, а економските оператори како друштва за осигурување имаат законска обврска за надомест на штети, во суми на осигурување исто така предвидени со закон. Имајќи го предвид наведеното, не само што било непотребно учеството на посредник - брокер во ваков тип на јавна набавка, туку со учеството на истиот, економскиот оператор бил изложен на дополнителен трошок 20% од премијата за осигурување која му следува за целокупното осигурително покритие. Врз основа на жалбените наводи на жалителот, истиот предлага жалбата да се уважи и да се поништи тендерската документација.

Во одговорот на жалбата договорниот орган дава краток осврт на постапката за јавна набавка, а во однос на жалбените наводи истакнува дека истите се неосновани. Наводот на жалителот дека договорниот орган сторил битна повреда на постапката и на законот согласно член 210 став (1) алинеја 3 од Законот за јавните набавки е неоснован. Имено, тендерската документација била изработена во согласно со одредбите од Законот за јавните набавки, при што не била направена никаква дискриминација на економските оператори или ограничување на конкуренцијата. За време на траењето на огласот за јавна набавка, ниту еден економски оператор не дал предлог за измена, дополнување или слично во однос на условите во објавената тендерска документација, што јасно покажува дека биле запазени во целост начелата од член 2 од Законот за јавните набавки. Наводот на жалителот дека критериумот поставен во делот економска и финансиска состојба во 8.3 од тендерската документација е несразмерен, непропорционален и не е директно поврзан со предметот на

набавката, како и е во спротивност со член 144 став 2, член 2 и 32 од Законот за јавните набавки е неточен. Договорниот орган истакнува дека согласно член 150 од Законот за јавните набавки, договорниот орган имал право да бара исполнување на критериуми за економска и финансиска способност и економскиот оператор бил должен да ги исполни. Барањето на позитивен финансиски резултат за последните три пресметковни години покажувал успешност во работењето на економските оператори во осигурувањето, од што јасно се гледала ликвидноста и солвентноста на економскиот оператор како директен показател за навремена и реална исплата на штети во случај на настанување на штети, што е пропорционално на потребите на набавката. Бараниот критериум во конкретната постапка за договорниот орган бил пропорционално одреден, сразмерен и директно поврзан со предметот на договор за јавна набавка, бидејќи бил побаран најрелевантниот податок за успешноста во работењето на некој субјект, без притоа да биде утврдена вредносна рамка или вредносен праг за тоа колку треба да изнесува износот на остварениот позитивен финансискиот резултат, туку овој податок бил побаран со цел да се согледа трендот на успешност во одреден временски период на потенцијалните економски оператори кои имаат намера да го добијат договорот за јавна набавка. Договорниот орган поучен од негативни искуства од други субјекти, сакал да го заштити својот интерес и ставил најобјективен критериум со кој би бил заштитен од потенцијално лош и несолвентен осигурувач, кој по секоја цена сака да го добие договорот. Согласно истражувањето на пазарот од надворешните стручни лица од точка 1.1 од тендерската документација согласно Извештајот на Агенција за супервизија на осигурување (АСО), наведениот критериум за набавката го исполнувале 8 (осум) Друштва за осигурување од вкупно 11 (единаесет) во Република Македонија и со тоа, договорниот орган утврдил дека нема да се наруши конкуренцијата меѓу економските оператори и да доведе до нееднаков третман и дискриминација на економските оператори, од причина што најголемиот број на осигурителни компании во Република Македонија успешно работат. Со критериумите поставени за економска и финансиска состојба и останатите услови од тендерската документација, целосно бил испочитуван член 2, 32 и 144 став 2 од Законот за јавните набавки, за што говорат и поднесените понуди од четири економски оператори. Наводот на жалителот дека за истиот предмет во 2017 година бил квалификуван понудувач и склучил договор по Оглас бр.34/2017 за договорниот орган е беспредметен, бидејќи се работело за јавна набавка со различни услови и таа набавка не била предмет на сегашната жалбена постапка. Наводот на жалителот дека преку поставување на условите од економска и финансиска состојба се фаворизира друг економски оператор е неоснован со оглед дека биле поднесени четири понуди во постапката. Наводот на жалителот дека постоела неправилност во точка 1.1 од тендерската документација каде што

било предвидено дека договорниот орган ќе користи надворешно стручно лице односно: „Осигурително брокерско друштво АМ Брокер АД Скопје“ и дека тоа лице нема никаква улога и неговото учество во постапката е непотребно е неоснован. Договорниот орган укажува дека во член 28 став 2 од Законот за јавните набавки е предвидено комисијата на договорниот орган да може да ангажира надворешни стручни лица, додека Бирото за јавни набавки при Министерство за финансии на Република Македонија дава и доставува мислење со допис бр.08-205/2 од 02.02.2012 година до Институциите и Стопанска комора на РМ, каде се препорачува користење на професионални услуги на брокер во осигурување како надворешно стручно лице во текот на постапка за доделување на договор за јавна набавка согласно проблематиката на осигурувањето, додека Стопанска комора на Република Македонија со Соопштение бр.22-3224/1 од 16.12.2014 година го дефинира и местото во тендерската документација при јавните набавки од сферата на осигурувањето, каде треба да се прикаже провизијата за Брокерот која е на терет на економскиот оператор. Особено е важно да се констатира несериозноста и непрофесионалноста на економскиот оператор во жалбата за непотребниот ангажман на брокерот при спроведување на јавна набавка за осигурување по класа 10-автомобилска одговорност која подлежи на законот за задолжително осигурување во сообраќајот со однапред законски одредени премии по тарифа која не може да се менува и е во корелација со меродавниот технички резултат кој единствено го дава Централниот регистар на возила при Национално Биро за Осигурување на РМ, каде професионалното мислење на брокерот за договорниот орган при евалуација на поднесените понуди е од суштинско значење. Бидејќи брокерите во осигурувањето имаат склучено договори за соработка со сите друштва за осигурување при посредување во осигурување, надвор од тендерските постапки за осигурување провизиите што друштвата за осигурување ги даваат на брокерите при продажба на полиси од автоодговорност се далеку повисоки од 20% провизија која е наведена во тендерската документација, при што и за ова наведеното во жалбата од страна на економскиот оператор е без основа за разгледување за потребноста, односно не потребноста на учеството на брокерот. Со оглед на сè наведено, договорниот орган предлага жалбата на жалителот да се одбие како неоснована.

Државната комисија постапувајќи по жалбата и жалбените наводи, како и по службена должност согласно член 211 од Законот за јавните набавки, а врз основа на доказите приложени во предметот од спроведената постапка за доделување договор за јавна набавка, утврди дека жалбата на економскиот оператор „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје е основана.

Државната комисија за жалби по јавни набавки го смета за основан жалбениот навод дека договорниот орган со објавената тендерска документација сторил битна повреда од член 210 став 1 алинеја 3, а во врска со член 2 од Законот за јавните набавки. Имено, барањето од точка 1 потточка 1.1 (Инструкции за понудувачите) на тендерската документација според кое договорниот орган ќе користи надворешно стручно лице Осигурително брокерско друштво АМ Брокер АД Скопје и за неговиот ангажман е предвиден надоместок од 20% брокеража од премијата за осигурување при што обврската за исплата на таквиот надоместок е на товар на избраниот економски оператор (друштвото за осигурување), за Државната комисија за жалби по јавни набавки претставува ограничување на конкуренцијата и нееднаква положба меѓу економските оператори и наметнување финансиски обврски за економските оператори.

Во однос на жалбениот навод дека критериумот за утврдување на способност во точка 8.3. економска и финансиска состојба на тендерската документација според кој економскиот оператор за да се квалификува како способен за извршување на предметниот договор за јавна набавка од аспект на неговата економска и финансиска состојба е потребно да има остварено позитивен финансиски резултат за последните три пресметковни години поединечно (2015, 2016 и 2017 година) е во спротивност на член 2 од Законот за јавните набавки. Државната комисија за жалби по јавни набавки смета дека договорниот орган требал да ги има предвид одредбите од член 150 на Законот за јавните набавки при утврдување на наведениот критериум.

Во согласност со член 2 од Законот за јавните набавки, „Со овој закон особено се обезбедува: - конкуренција меѓу економските оператори, - еднаков третман и недискриминација на економските оператори, - транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки и - рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување договори за јавна набавка.“.

Во член 3 став 1 точка 1, 10, 11, 24 и 25 од Законот за јавните набавки е наведено: Одредени поими употребени во овој закон го имаат следново значење: 1. „Договор за јавна набавка“ е договор од финансиски интерес кој ги вклучува и секторските договори, склучен во писмена форма меѓу еден или повеќе договорни органи од една страна и еден или повеќе економски оператори од друга страна, а чиј предмет е изведување на работи, испорака на стоки или обезбедување на услуги согласно со овој закон; 10. „Електронска аукција“ е повторлив процес на негативно наддавање кој се реализира по првична целосна евалуација на понудите, во кој понудувачите имаат можност,

исклучиво со користење на електронски средства, да ги ревидираат дадените цени, така што рангирањето се врши автоматски со помош на електронски средства; 11. „Тендерска документација“ е збир на документи, информации и услови кои претставуваат основа за изготвување, доставување и оценување на пријавата за учество, односно понудата; 24. „Прифатлива понуда“ е понуда која е поднесена во утврдениот рок и за која е утврдено дека во потполност ги исполнува сите барања од тендерската документација и техничките спецификации и одговара на сите критериуми, условите и евентуалните барања за способноста на понудувачите; и 25. „Соодветна понуда“ е прифатлива понуда која е во рамките на износот што го утврдил договорниот орган со одлуката за јавна набавка или што може да го дообезбеди согласно со членот 28 став (4) од овој закон.

Согласно член 32 став 1 од Законот за јавните набавки, „(1) Договорниот орган е должен во тендерската документација да ги наведе барањата, условите, критериумите и други неопходни информации, со цел да му обезбеди на економскиот оператор целосни, точни и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка.“.

Согласно со член 150 од Законот за јавните набавки: „(1) Договорниот орган како доказ за економската и финансиската состојба на економските оператори може да бара еден или повеќе од следниве документи: -соодветни изводи од банки; - доказ за релевантно осигурување за надомест при професионален ризик, - извештај за билансот на состојба заверен од надлежен орган, односно ревидиран биланс на состојба, или извадоци од извештајот за билансот на состојба, во случаи кога објавување на билансот на состојба е пропишано со закон во земјата каде што економскиот оператор е регистриран и - извод од целокупниот промет на претпријатието (податок од билансот на успех издаден од надлежен орган, односно ревидиран биланс на успех) и, онаму каде што е соодветно, од прометот во областа која се покрива со договорот за јавна набавка, и тоа најмногу за последните три финансиски години за кои се расположливи ваквите информации во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со работа и во зависност од достапноста на таквите информации. (2) Ако од која било оправдана причина економскиот оператор не е во можност да ги обезбеди документите што ги бара договорниот орган, тој може својата економска и финансиска состојба да ја докаже со други документи кои договорниот орган ги смета за соодветни, под услов тие да даваат реална слика за економската и финансиската состојба на економскиот оператор.“.

Согласно член 210 став 1 алинеја 3 од Законот за јавните набавки: „Битни повреди на законот во постапките за доделување на договор за јавна набавка се, ако: тендерската документација на постапката за доделување на договор за јавна набавка не е во согласност со овој закон и довела или можела да доведе до дискриминација на економските оператори или ограничување на пазарната конкуренција“.

Во согласност со член 211 од Законот за јавните набавки, „Во постапката за правна заштита Државната комисија постапува во границите на жалбените наводи, а по службена должност и во поглед на битните повреди пропишани во член 210 од овој закон.“.

Со оглед на фактот што жалителот успеал во постапката, трошоците на постапката за правна заштита ќе му бидат надоместени, согласно со член 228 став (2) и (7) од Законот за јавните набавки.

Од причини погоре изложени, се донесе Решение како во диспозитивот.

Упатство за правно средство: Согласно член 230 од Законот за јавните набавки и член 20 од Законот за управните спорови, против ова решение незадоволната странка може да поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 од денот на приемот на решението.

Бр.09-581/6
03.10.2018 год.
С к о п ј е

**ПРЕТСЕДАТЕЛ,
Маја Малахова**

Доставено до:

- Архива,
- Државен универзитет „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ Штип ул. „Крсте Мисирков“ 10-А Штип
- „ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ“ АД Скопје ул. „Скупи“ бр.12 Скопје